



Broj/Број: 01,02,03,04/5-05-198-7/08
Sarajevo/Сарајево, 29. juli 2008. godine

IZVJEŠTAJ

sa 69. Rose-Roth seminaru Parlamentarne skupštine NATO-a,
održanog na Svetom Stefanu, od 24. do 26. jula 2008.

Na 69. Rose-Roth seminaru učestvovali su: Milorad Živković, predsjedavajući Delegacije Parlamentarne skupštine BiH u Parlamentarnoj skupštini NATO-a, te Halid Genjac i Ivo Miro Jović, članovi Delegacije.

Seminar pod naslovom „**Jugoistočna Evropa na putu ka euroatlantskim integracijama**“ bio je podijeljen na pet sesija:

- Balkan na putu prema euroatlantskim integracijama
- Kosovo i Srbija: Šta je budućnost?
- Bosna i Hercegovina: na putu ka stabilnosti
- Upravljanje i izgradnja institucija na Balkanu
- Uloga civilnog društva na Balkanu

Seminar su svojim obraćanjima otvorili Borislav Banović, predsjedavajući Delegacije Skupštine Republike Crne Gore u Parlamentarnoj skupštini NATO-a, Ranko Krivokapić, predsjednik Skupštine Republike Crne Gore, Milan Rocen, ministar vanjskih poslova Republike Crne Gore, Jean-Michel Boucheron, član Delegacije Parlamenta Francuske u Parlamentarnoj skupštini NATO-a (PSNATO) i predsjedavajući Mediteranske specijalne grupe, i Simon Lunn, viši savjetnik u Parlamentarnoj skupštini NATO-a i bivši generalni sekretar PSNATO-a.

Na seminaru su učestvovala 52 parlamentarca, člana Parlamentarne skupštine NATO-a iz 12 zemalja članica i šest pridruženih članica te gosti parlamentarci iz Parlamenta Kosova. Na seminaru su kao uvodničari učestvovali: Leonard Demi, predsjednik Delegacije Parlamenta Albanije u PSNATO-a, Leopold Maurer, šef Delegacije Komisije EU u Podgorici, Boro Vučinić, ministar odbrane Republike Crne Gore, Jaroslaw Skonieczka, direktor Direkcije za euroatlantske integracije i partnerstvo u NATO-u, Pierre Lellouche, šef Delegacije Parlamenta Francuske u PSNATO-a, Zenun Pajaziti, ministar unutrašnjih poslova Kosova, Pieter Feith, međunarodni civilni predstavnik i specijalni predstavnik EU na Kosovu, Fabio Mini, general-pukovnik, bivši komandant KFOR-a, Antonio Missiroli, direktor studija u Centru za evropsku politiku, Jovan Teokarević, direktor Boegradskog centra za evropske integracije, Sharyl N. Cross, profesor u George Marshal Centru Garmisch-Paternkirchen, Ana Trišić-Babić, zamjenik ministra vanjskih poslova Bosne i Hercegovine, Senad Slatina, direktor Centra za strategiju evropskih integracija Sarajevo, Amie Kreppel, direktorica Centra za evropske studije, Univerzitet Florida, Lidija Topić, viša savjetnica u Centru za evropsku politiku i bivši ambasador BiH u EU, Milada Vachuhova, profesorica na Univerzitetu u Sjevernoj Karolini, Hendrik Jan Ormel, član Delegacije Parlamenta Kraljevine Holandije u PSNATO-a, Catherine Messina Pajic, zamjenik direktora u Institutu za nacionalnu demokratiju SAD-a, Danijela Nenadić, koordinator programa Centra za suprotstavljanje nasilju iz Beograda, Avni Zogiani, direktor nevladine organizacije Cohu Priština, Nedjeljko Rudović, predsjednik Centra za euroatlantsku politiku iz Podgorice.

U uvodnom dijelu istaknut je značaj održavanja 69. Rose-Roth seminara Parlamentarne skupštine NATO-a (PSNATO). Borislav Banović, Ranko Krivokapić i Milan Rocen su u svojstvu domaćina prezentirali put koji je Crna Gora prošla na putu ka euroatlantskim integracijama. Posebno su istakli napredak koji je postignut u ekonomiji, postizanje standarda koji vode Crnu Goru ka NATO-u, značaj regionalne saradnje te političku stabilnost unutar Crne Gore.

Tokom Prve sesije o temi: „**Balkan na putu prema euroatlantskim integracijama**“ istaknuto je da zemlje Zapadnog Balkana u posljedne dvije godine realiziraju brojne reforme te da su neke od njih bolne kada je u pitanju ispunjenje potrebnih uslova. Regionalna saradnju u brojnim segmentima ide u dobrom smjeru. Problem viznog režima je aktuelan i očekuje se njegova daljnja liberalizacija. O sadašnjoj situaciji na Kosovu postoje uglavnom različita viđenja i to su pozicije koje nisu proizvod zajedničkih vizija i mišljenja zemalja u regionu.

Istaknuto je da zemlje u regionu realiziraju brojne programe s NATO-om kroz Program Partnerstvo za mir. Rezultati Samita NATO-a u Bukureštu veoma su podsticajni za sve zemlje Jugoistočne Evrope. Hrvatska, Albanija i Makedonija, s jedne strane, te Bosna i Hercegovina i Crna Gora, s druge strane, kroz intenzivirani dijalog, na putu su koji govori da su prepoznali svoj interes kada je u pitanju NATO.

Predstavnici Crne Gore posebno su istakli rezultate ostavarene kroz projekte regionalne saradnje te su jasno izdvojili kapacitete koje su razvili i koje razvijaju na svom putu ka punopravnom članstvu u NATO-u.

Predstavnik NATO-a Skonieczka podvukao je da je sve manje vremena za realizaciju započetih programa zemalja Zapadnog Balkana s NATO-om. Istakao je značaj Makedonije za NATO jer je Makedonija učinila veliki napor u ispunjenju potrebnih uslova. Ocijenio je da su kapaciteti Bosne i Hercegovine i Crne Gore u daljnjoj reformi sektora odbrane veliki. NATO očekuje dalje izjašnjavanje Srbije o realizaciji programa kroz PfP te razumijevanje zemalja Jugoistočne Evrope za potpuno jasan interes NATO-a za Kosovo kao stabilan dio Balkana.

Druga sesija o temi: „**Kosovo i Srbija: Šta je budućnost?**“ bila je prilika da je čuju predstavnici aktuelne vlasti Kosova, sadašnjih i bivših međunarodnih predstavnika na Kosovu te predstavnika akademske zajednice iz Bograda. Bilo je predviđeno da u raspravi učestvuju i predstavnici Skupštine Republike Srbije koji su se zbog konstituirajuće sjednice vratili u Beograd.

Zenun Pajaziti, ministar unutrašnjih poslova Kosova, istakao je da u ovom trenutku vlasti Kosova imaju podršku međunarodne zajednice. Žele graditi društvo vladavine prava i evropskih vrijednosti. Evropska budućnost Kosova, po njegovim riječima, nema alternativu, a kada je u pitanju saradnja s Beogradom, smatra da treba početi od uspostavljanja ekonomske saradnje.

Pieter Feith, međunarodni civilni predstavnik i specijalni predstavnik EU na Kosovu, istakao je da se situacija na Kosovu mijenja u pozitivnom smjeru. Prioritet je obnova povjerenja i posebno unapređenje odnosa sa Srbijom. Ciljevi i politika EU na Kosovu je izgradnja evropskih vrijednosti i zaštita manjina i njihovo prisustvo u institucijama vlasti. Izlaz iz sadašnjih problema je vođenje odgovorne politike, međusobna tolerancija i pojačan napor Vlade Kosova da se ekonomsko stanje stabilizira. EU pomaže i dalje će pomagati u stvaranju preduslova za izgradnju infrastrukture i sposobne administracije. Misija EU na Kosovu tek treba da počne svoj pravi posao, najkasnije do početka jeseni 2008. godine.

Fabio Mini, general-pukovnik, bivši komandant KFOR-a, u veoma otvorenoj prezentaciji i razgovoru s učesnicima seminara izazvao je brojne reakcije i proizveo pitanja kojima su obuhvaćena brojna područja života i aktuelnog stanja na Kosovu. Dao je svoje viđenje nezavisnosti

Kosova i prisustva stranih trupa. Govorio je o metodama i oruđima integracije, prioritetima vlasti i ulozi EU na Kosovu, gradnji povjerenja na granicama Kosova, o mogućnostima uspostave zajedničkih vojnih snaga zemalja zapadnog Balkana te opasnostima koje mogu „nagrizati“ Kosovo iznutra.

Antonio Missiroli, direktor studija u Centru za evropsku politiku, u svojoj prezentaciji osvrnuo se na aktuelno stanje na Kosovu. Izrazio je želju da se sigurnost na Kosovu mjeri konkretnim pokazateljima. Osvrnuo se na ulogu Ruske Federacije na Kosovu, pitanje integracije Srbije u EU, odgovornost EU za region Jugoistočne Evrope, sudbinu protektorata EU, misleći na Bosnu i Hercegovinu i Kosovo kao i na regionalnu kooperaciju koja je nužnost.

Jovan Teokarević, direktor beogradskog Centra za evropske integracije, govorio je o posljedicama koje je i koje će u budućnosti izazvati proglašenje nezavisnosti Kosova, o specifičnim relacijama Srbije i Evropske unije te Srbije i Rusije.

- U Trećoj sesiji o temi: **Bosna i Hercegovina: na putu ka stabilnosti** profesor Saharyl N. Cross u George Marshal Centru Garmisch-Paternkirchen osvrnula se na ulogu Centra u edukaciji kadrova u regionu Jugoistočne Evrope te zbližavanju političara, vojnika i stručnjaka svih profila nakon potpisivanja Dejtonskog sporazuma na organiziranim kursevima i seminarima. Istakla je brojne pozitivne aspekte rada Centra s predstavnicima zemalja regiona.

Ana Trišić-Babić, zamjenik ministra vanjskih poslova BiH, govorila je o reformi sektora odbrane i sigurnosti u Bosni i Hercegovini kao uspješnoj. Istakla je da je strateško opredjeljenje i prioritet bh. vanjske politike NATO i realizacija Programa Partnerstvo za mir te programa koji su u toku i koji imaju interesorni karakter. Osvrnuo se na saradnju BiH sa EU i potpisani Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, na sve bolju saradnju sa susjednim zemljama. Istakla je sve bolje rezultate u ekonomiji te aktuelnu situaciju koja, pored brojnih problema, ima i svoje svijetle tačke.

Senad Slatina, direktor Centra za startegiju evropskih integracija iz Sarajeva, u svom izlaganju osvrnuo se na ulogu OHR-a u BiH naglašavajući da što prije treba definirati novu ulogu međunarodne zajednice u BiH jer je to vrlo zahtijevna misija i misija koju opterećuje prošlost.

- Četvrta sesija o temi: **Upravljanje i izgradnja institucija na Balkanu.** Amie Kreppel, direktorica Centra za evropske studije, Univerzitet Florida, u uvodu je dala osvrt na ulogu političkih stranaka u regionu, na stanje ekonomije, kontrolu i sticanje uvida u tokove privatizacije te zaštitu nacionalnih interesa. Posebno je govorila o tome kako se osjeća prosječan čovjek u političkom životu i procesu tranzicije zemalja Jugoistočne Evrope.

Lidija Topić, viša savjetnica u Centru za evropsku politiku i bivši ambasador BiH u EU, govorila je o ciljevima EU u regionu jugoistočne Evrope, o stanju u civilnom društvu, stavovima o proširenju EU i kriterijima Francuske koje ističe predsjednik Sarkozy nakon preuzimanja predsjedavanja od Slovenije. Posebno se raspravljalo o stavu Irske prema Lisabonskom sporazumu.

Milada Vachuhova, profesorica na Univerzitetu u Sjevernoj Karolini, osvrnula se na ciljeve proširenja EU, odnose NATO-a i EU, odnose Turske i EU, s jedne, i NATO-a i Turske, s druge strane.

- U Petoj sesiji o temi: **Uloga civilnog društva na Balkanu,** Hendrik Jan Ormel, član Delegacije Parlamenta Kraljevine Holandije u PS NATO-a u uvodu je naglasio da je uloga civilnog društva na Balkanu podložna svakodnevnoj kritici i da je nužno o toj temi razgovarati uz međusobno razumijevanje i dijalog.

Catherine Messina Pajic, zamjenik direktora u Institutu za nacionalnu demokratiju SAD-a, govorila je o načinima ispoljavanja javnog interesa, o tome kako se razvija pozitivan kriticism, radu izabranih predstavnika, monitoringu rada vlade, odgovornosti parlamenta i vlade, odnosu vlade i civilnog društva, načinu kritiziranja rada vlade, participiranju građana u civilnom društvu, o tome kako rade nevladine organizacije i ko ih i kako finansijski podržava.

Danijela Nenadić, Avdi Zogani i Nedjeljko Rudović govorili su o uslovima u kojima rade nevladine organizacije i civilno društvo u Srbiji, na Kosovu i u Crnoj Gori. Istakli su da se nevladin sektor susreće s brojnim izazovima i da je potrebno što otvorenije razgovarati u regionu o njihovoj ulozi i rezultatima rada. Pitali su se da li su neke nevladine organizacije instrument finansijera te da li u regionu jugoistočne Evrope neke od njih, u saradnji s donatorima, otvaraju teme o kojima se ni u razvijenim zapadnim zemljama još ne razmišlja. Osvrnuli su se i na trend prerastanja nevladinih organizacija u političke stranke. Kada je u pitanju uloga civilnog društva u borbi protiv organiziranog kriminala, istakli su brojne probleme s kojima se suočava civilno društvo. Razgovaralo se i o ulozi medija kao i političkom angažmanu lidera nevladinog sektora što treba istražiti i staviti u okvire koji prepoznaju civilno društvo u službi građana.

Članovi Delegacije PSBiH učestvovali su u diskusijama, posebno se osvrćući na potpisani Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju s EU, prisustvo predstavnika EU u Bosni i Hercegovini, uspjeh u realizaciji Programa NATO-a Partnerstvo za mir te na sve bolje rezultate koji su evidentni u procesu reforme sektora odbrane i sigurnosti u BiH. Istakli su i potrebu intenziviranja razgovora o reformama, posebno u segmentima koji BiH vode ka euroatlantskim integracijama.

Izveštaj sačinio
Željko Grubešić

PREDSJEDAVAJUĆI DELEGACIJE
dr. Milorad Živković

Dostaviti:

- Kolegiju Doma naroda
- Kolegiju Predstavničkog doma
- Komisiji za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, saobraćaj i komunikacije Doma naroda
- Komisiji za vanjske poslove Predstavničkog doma
- Kolegiju Sekretarijata
- Kopija: Ministarstvu vanjskih poslova BiH